

Menu pagrįsti mokymai apie derybas ir bendravimą

Grupinių mokymų vadovas suaugusiųjų
švietėjams

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

Tikslinė grupė: Švietėjai

Veikla: Grupiniai mokymai

Tikslas: Šis vadovas pasitarnaus švietėjams, kurie ves kūrybiškus užsiėmimus apie derybas ir bendravimą.

Tikslai ir rezultatai:

TIKSLAI

Padėti dalyviams pamatyti ryšį tarp literatūros ir kitų sričių.

Padėti dalyviams ugdyti mąstymo ir elgesio įgūdžius naudojant literatūrą.

Didinti informuotumą apie derybinius ir bendravimo įgūdžius

REZULTATAI

Gebės rasti ryšį tarp literatūros kūrinio ir derybinių ir bendravimo įgūdžių.

Gebės nustatyti pagrindinius derybinių ir bendravimo įgūdžių elementus.

Gebės panaudoti naujai įgytas žinias realiame gyvenime.

Gebės analizuoti literatūros kūrinį derybinių ir bendravimo įgūdžių požiūriu.

Uzsiemimo metu naudoti metodai:

Įvadas į temą ir literatūros
kūrinių

Savirefleksija

Vaizdo įrašo žiūrėjimas

Diskusijos

Praktinis
užsiemimas

Grupinių mokymų planas:

Trukmė: 5 valandos

Reikalinga įranga ir priemonės:

- Nešiojamas kompiuteris ir projektorius
- Užduotys, susijusios su literatūros kūrinio
- Animacinis vaizdo įrašas apie nagrinėjamą kūrinį
- Popieriaus lapai, rašikliai ir spalvoti pieštukai
- Kita medžiaga, skirta papildomai veiklai

SKAITMENINĖ PAGALBA

Dalyvių įtraukimui: **Mentimeter** arba **Kahoot**

Grupinių mokymų struktūra ir medžiaga

*Pasirinkta tema:
Derybos ir bendravimas*

STRUKTŪRA

1. Ledlaužis
2. Įvadas į temą
3. Literatūros kūrinio pristatymas
4. Diskusija:
 - Literatūros kūrinio interpretacija
 - Literatūros kūrinio elementų analizė
5. Derybų ir bendravimo proceso analizė
6. Derybiniai ir bendravimo įgūdžiai remiantis literatūros kūriniais
7. Išvada
8. Temos apibendrinimas

PAPILDOMA MEDŽIAGA

1. Grupinių mokymų vadovas
2. Meno ir literatūros kūrinių duomenų bazė
3. Metodologija, kaip pritaikyti meną ir literatūrą ugdyme, skatinant kūrybiškumą ir novatoriškumą
4. Nuorodos į šaltinius, kur galima rasti daugiau informacijos apie literatūros kūrinius (neprivaloma).

1. Ledlaužis (nuotolinių užsiėmimų atveju)

Dalyviams pateikiamos keturios skirtingos situacijos, susijusios su konfliktais, ir jie diskutuoja apie galimas baigtis, pvz.: abi pusės laimi, viena pusė laimi, o kita pralaimi, abi pusės pralaimi, abi pusės iš dalies laimi ir iš dalies pralaimi.

Pirma situacija

Tomas ir Matas žaidžia futbolą mokyklos stadione. Po kurio laiko jie pradeda ginčytis, net pakelia toną, norėdami išsiaiškinti, kuris iš jų bus vartininkas. Ateina budintis mokytojas, kurį laiką juos stebi, ir sako: „Jei žaidimas virsta kova, geriau nežaiskite iš viso“, paima kamuolį ir išeina.

- 1- Kaip šis konfliktas baigėsi?
- 2- Kaip vaikai galėtų išspręsti problemą?
- 3-Ar kada nors patyrėte tokią situaciją, kai pralaimi abi pusės? Kaip tai nutiko? Kaip jautėtės?

1. Ledlaužis (nuotolinių užsiėmimų atveju)

Besimokantiejiems pateikiamos keturios skirtingos situacijos, susijusios su konfliktais, ir jie diskutuoja apie galimas baigtis, pvz.: abi pusės laimi, viena pusė laimi, o kita pralaimi, abi pusės pralaimi, abi pusės iš dalies laimi ir iš dalies pralaimi.

Antra situacija

Kamilė ir Gabija yra geros draugės. Nei viena net nenutuokia, kad jos abi nori tapti klasės seniūnės. Mokytoja nori sužinoti, kas kandidatuos į šią poziciją. Kai Kamilė pamato, kad Gabija pakėlė ranką, ji nusprendė nekandidatuoti.

- 1- Kaip šis konfliktas baigėsi?
- 2-Kaip vaikai galėtų išspręsti problemą?
- 3-Ar kada nors patyrėte tokią situaciją, kai viena pusė laimi, o kita pralaimi arba situaciją, kurioje jūs pasidavėte? Kaip tai nutiko? Kaip jūs jautėtės?

1. Ledlaužis (nuotolinių užsiėmimų atveju)

Besimokantiesiems pateikiamos keturios skirtingos situacijos, susijusios su konfliktais, ir jie diskutuoja apie galimas baigtis, pvz.: abi pusės laimi, viena pusė laimi, o kita pralaimi, abi pusės pralaimi, abi pusės iš dalies laimi ir iš dalies pralaimi.

Trečia situacija

Mantas ir Deividas yra broliai. Jie abu nešioja vienas kito drabužius. Vieną dieną jie abu nusprendžia apsimausti tas pačias kelnes ir megztinį. Po ilgos diskusijos, Mantas nusprendžia vilktis megztinį su kitomis kelnėmis, o Deividas – apsimausti tas kelnes, bet kitą megztinį.

- 1- Kaip šis konfliktas baigėsi?
- 2- Ar kada nors patyrėte tokią situaciją, kai abi pusės iš dalies laimi ir iš dalies pralaimi, kitaip tariant, situacija, kai reikia ieškoti kompromiso? Kaip tai nutiko? Kaip jautėtės?

1. Ledlaužis (nuotolinių užsiėmimų atveju)

Besimokantiesiems pateikiamos keturios skirtingos situacijos, susijusios su konfliktais, ir jie diskutuoja apie galimas baigtis, pvz.: abi pusės laimi, viena pusė laimi, o kita pralaimi, abi pusės pralaimi, abi pusės iš dalies laimi ir iš dalies pralaimi.

Ketvirta situacija

Savaitgalį susitinka grupė draugų, tačiau jie negali nuspręsti, ką veikti. Kai kurie iš jų nori nueiti į kiną, o kiti – į kavinę atsigerti arbatos ir pasišnekučiuoti. Kaip tik tada, kai jie ketino ginčytis, vienas iš jų pasakė: „Mes turime užtektinai laiko, kodėl negalime nueiti ir į kavinę ir į kiną?“

- 1- Kaip šis konfliktas baigėsi?
- 2- Ar kada nors patyrėte situaciją, kai abi pusės laimi? Kaip tai nutiko? Kaip jautėtės?

1. Ledlaužis (nuotolinių užsiėmimų atveju)

Tema: Perspektyvų skirtumai

Medžiagos: Du skirtingų spalvų lipnūs lapeliai

Instrukcija

1. Vedėjas rankose laiko du skirtingų spalvų lipnius lapelius, suklijuotus vienas prie kito, ir atsistoja grupės viduryje.
2. Vedėjas pasako dalyviams, kad jie dabar pamatys vieną lipnų lapelį ir jiems reikia garsiai pasakyti jo spalvą.
3. Vedėjas parodo dalyviams lipnų lapelį taip, kad pusė dalyvių matytų vieną pusę, o kiti dalyviai - kitą pusę.
4. Kai dalyviai garsiai pasako dvi skirtingas spalvas, vedėjas sutrinka ir prašo vėl garsiai pasakyti, kokią spalvą jie mato.
5. Vedėjas pasukioja lipnų lapelį taip, kad visi matytų abi puses ir dvi skirtingas spalvas.

Toliau vyksta aptarimas.

- Kaip jūsų padėtis kambaryje paveikė tai, ką matėte?
- Ką pagalvojote, kai išgirdote žmones sakančius kitokią spalvą?
- Ar kuris nors dalyvis negalėjo aiškiai matyti lapelio? Kaip tas žmogus jautėsi?
- Kaip tai galima pritaikyti realiame gyvenime, kai žmonės mato tik dalį tikros tiesos arba iš viso jos nemato?
- Ar gali egzistuoti dvi visiškai priešingos nuomonės?
- Kartais konfliktai kyla dėl tokių situacijų, kai žmonės negali suprasti, kad realybė yra sudėtinga, ir mato tik savo istorijos pusę. Ar galite pateikti pavyzdžių iš realaus gyvenimo?
- Ką galima padaryti, kad žmonėms, turintiems priešingą nuomonę, būtų parodyta „kita pusė“, kito žmogaus perspektyva?

2. Įvadas į temą

Derybos ir bendravimas

Derybos yra diskusija, kuri išsprendžia problemą abiem šalims priimtiniu būdu. Derybų metu kiekviena šalis bando įtikinti kitą sutikti su jos požiūriu.

Derybose visos suinteresuotosios šalys stengiasi išvengti ginčų, tačiau sutinka pasiekti tam tikrą kompromisą.

Bendravimas yra labai svarbus deryboms, įtikinėjimui ir skirtingam žmogaus elgesiui. Gebėjimas išklausti, užduoti tinkamus klausimus tinkamu metu ir pasitikėjimas savimi bei patikimumas yra įgūdžiai, reikalingi pasiekti sėkmę.

Bendravimo įgūdžiai yra gebėjimai, kuriuos naudojate duodami ir gaudami įvairių rūšių informaciją. Bendravimo įgūdžiai apima klausymą, kalbėjimą, stebėjimą ir įsijautimą.

Bendravimo įgūdžiai leidžia suprasti kitus ir būti suprastam. Tai gali būti dalijimasis idėjomis su kitais, aktyvus klausymasis pokalbiuose, atsiliepiamų išsakymas ir gavimas bei viešas kalbėjimas.

„Kad galėtume efektyviai bendrauti, turime suvokti, kad mes visi esame skirtingi, ne vienodai suvokiame pasaulį, ir naudoti šį supratimą kaip bendravimo su kitais vadovą“.

—Anthony Robbins

Apsilimas

Dalyviai atsako į šiuos klausimus, kad būtų galima išsiaiškinti ką jie jau žino.

- Ar norėtumėte ką nors pakeisti savo gyvenime? Jei taip, ką?
- Ar esate drąsus ar atsargus? Ką drąsiausio esate padaręs? Kada esate atsargus?
- Ar kada svajojote / galvojote pakeisti savo gyvenimo būdą?
- Kokia būtų jūsų reakcija, jei kas nors bandytų jus atkalbėti nuo tikslo? Ar toliau jo siektumėte ir vykdytumėte savo svajones, ar jų klausytumėtės ir atsisakytumėte?

3. Literatūros kūrinio pristatymas

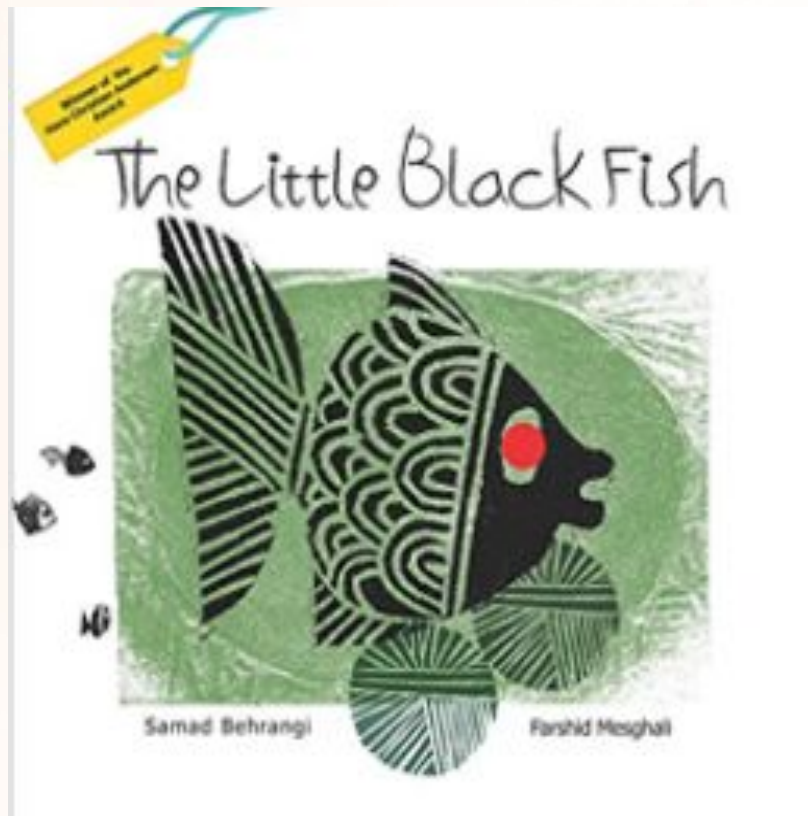
Literatūros kūrinys: Juoda žuvytė

Autorius: Samad Behrangi

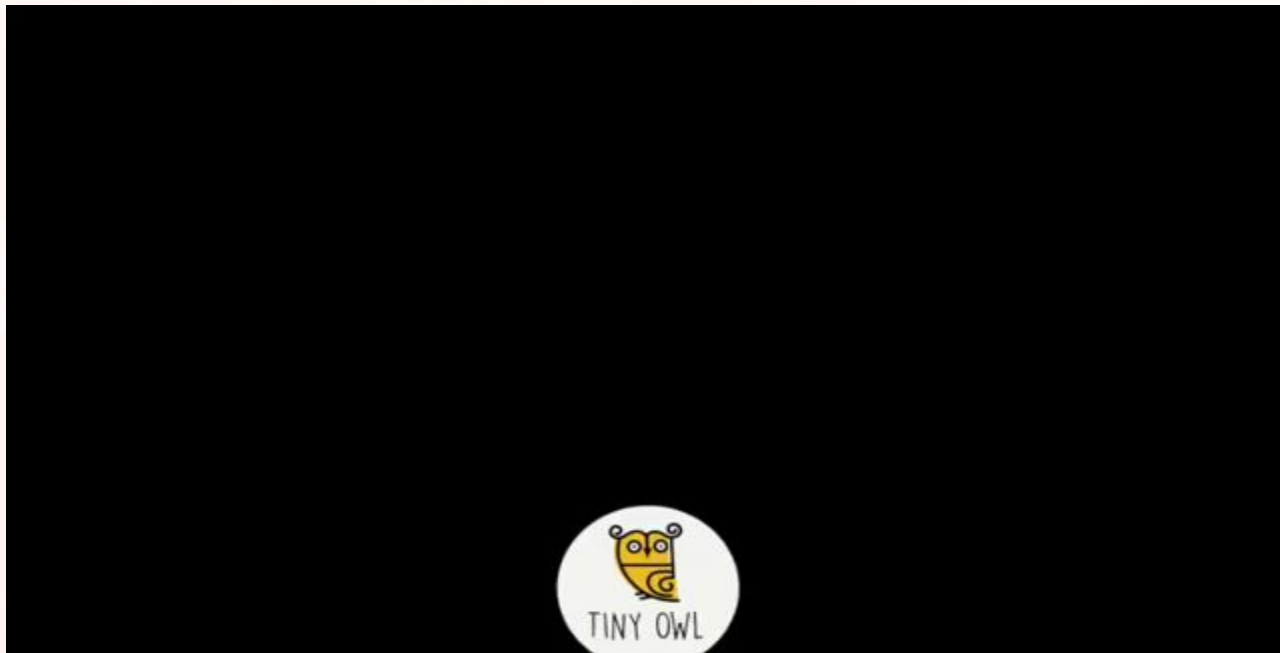
Paskelbimo data: 1968

Originalo kalba: persų

Originalios iliustracijos kūrė: Farshid Mesghali

Madžoji juoda žuvis

<https://www.youtube.com/watch?v=CvMgac4rrWU>

4.1 Diskusija: Interpretacija

Kaip interpretuoti literatūros kūrinius

Dalyviai apibūdina tai, ką jie mato / jaučia / supranta pasirinktame literatūros kūrinyje.

Diskusijos metu daugiausia dėmesio skiriama asmeninėms dalyvių nuomonėms, jausmams ir mintims apie literatūros kūrinį. Tikslas yra skatinti dalyvius pasidalinti savo nuomone pabrėžiant, kad visi atsakymai yra teisingi.

Galimi klausimai:

- *Kokius jausmus ir mintis jums sukelia šis literatūros kūrinys?*
- *Kokia pagrindinė kūrinio ištraukos mintis?*
- *Kaip jaučiatės pagalvoję apie frazę „Kelionė į nežinomybę“?*

Žaidimas:

Jei aš būčiau juoda žuvytė.....

Jei būčiau jūrų būtybė, kuri susiduria su juoda žuvyte, jai pasakyčiau

4.2 Diskusija: analizė

Kaip analizuoti literatūros kūrinius

Kūrinio analizė pradedama nuo elementų, aprašytų kūrinyje.

Galimi klausimai:

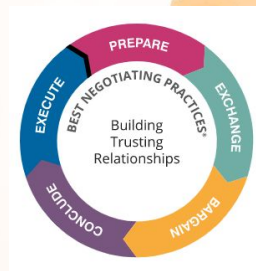
- 1. Kokie literatūros kūrinio elementai priverčia susimąstyti apie derybinius ir bendravimo jūdžius?*
- 2. Kaip bendrautumėte su literatūros kūrinio veikėjais, naudodamiesi derybiniais ir bendravimo jūdžiais, jei būtumėte juoda žuvytė?*
- 3. Kaip pritaikytumėte literatūros kūrinio elementus realiame gyvenime?*

5. Derybų ir bendravimo proceso analizė

Derybų etapai

- Pasiruošimas
- Keitimasis informacija
- Derėjimasis
- Apibendrinimas
- Vykdymas

Derybų **pasirengimui** nėra trumpesnių kelių.
Derybų metu yra svarbiausia stiprinti pasitikėjimą.
Bendravimo įgūdžiai yra labai svarbūs **derybų metu**.

Bendravimo strategijos

Sutelkite dėmesį į problemą, o ne į asmenį.
Būkite nuoširdūs, o ne manipuliuojantys.
Užjaukite, o ne atstumkite.
Būkite lankstūs kitų atžvilgiu.
Vertinkite save ir savo patirtį.
Atsakydami naudokite teiginius.

6. Derybiniai ir bendravimo įgūdžiai remiantis literatūros kūriniais

Klausimas: Kur šiame literatūros kūrinyje galime rasti derybų ir bendravimo bruožų?

Dalyviai pateikia atsakymus į klausimą.

Analizuojant derybinių ir bendravimo įgūdžių temą, gali būti naudojami šie metodai:

- Klausimai ir atsakymai
- Minčių žemėlapiai
- Užduotis dalyviams pakeisti literatūros kūrinio eigą

Derybų elementai literatūros kūrinyje

- Niekas manęs nieko neprivertė daryti, - pasakė Žuvytė.
- Esu protinga ir pati viską suprantu, turiu akis ir matau.
 - Sesut, - tarė kaimynė Žuvytės motinai, ar prisimeni tą sraigę?
 - Taip, prisimenu, - tarė motina. - Anksčiau ji širdavo ant mano kūdikio. Dievas Žino, ką aš jai padarysiu!
 - Užteks, mama, - tarė Žuvytė. – Ji buvo mano draugė.
 - Draugystė tarp Žuvytės ir sraigės, - pasakė motina, - aš niekada nesu girdėjusi apie tokią draugystę!
 - O aš niekada negirdėjau, kad Žuvytė ir sraigė būtų priešės, - atsakė Žuvytė.
 - Bet jūs visi nuskandinote tą vargšėlę.
 - Nekalbėkime apie praeitį, - pasakė kaimynė.
 - Tu pati pradėjai apie tai kalbėti, - atsakė Žuvytė.
 - Tai jai baigėsi mirtimi, - pasakė motina. Ar pamiršai ką ji šnekėdavo visur, kur tik eidavo?
 - Tuomet nužudykite ir mane, nes aš kalbu lygiai tą patį.
- Šie Žuvytės žodžiai supykė visus.
- Viena iš senųjų Žuvyčių paklausė: - Ar manai, kad mums tavęs gaila?
- Tave reikėtų pamokyti, - pasakė kita.
 - Nesikišk, - atsakė juodos Žuvytės motina. Neliesk mano vaiko.

- Kita Žuvytė pasakė: - Panelyt, jei nesugebi savo vaiko teisingai išauklėti, tuomet gali tikėtis, kad jis bus anksčiau ar vėliau nubaustas.
- Kaimynė atsakė: - Man gėda gyventi šalia tavęs.
- Kita pasakė: - Padarykime Žuvytei tai, ką padarėme sraigai, kol ji nepateko į bėdą.
- Kai jie bandė pagriebti juodą Žuvytę, jos draugai susirinko ir atitraukė ją nuo muštynių.
- Žuvytės motina susimušė galvą ir krūtinę ir sušuko:
- O ne, mano mažylė mane palieka. Ką aš darysiu? Koks prakeiksmas mane užklupo!
 - Mama, neverk dėl manęs. Verki dėl senų Žuvyčių, kurios čia pasilieka.
 - Nebūk tokia išdidi! - užšaukė viena Žuvis.
 - Jei išvyksi ir po to gailėsiesi, neleisime tau sugrįžti, - pritarė antra.
 - Tai tik prasimanymas. Neišvyk. – atsakė trečioji.
 - Kas negerai su šia vieta? – paklausė ketvirtoji.
 - Nėra kito pasaulio. Pasaulis yra čia. Pasilik! - sušuko penktoji.
 - Jei tu persigalvosi ir nevyksi, mes manysime, kad esi labai protinga Žuvytė, - pridūrė šeštoji.

Bendravimo elementai literatūros kūrinyje

Žuvytė staiga pamatė krabą, išsigando ir iš tolo pasisveikino. Krabas apsižvalgė, pažiūrėjo į Žuvytę ir tarė: Kokia mandagi Žuvytė! Ateik arčiau! Nagi!

- Aš keliauju pamatyti pasaulio, - pasakė Žuvytė, - ir aš nesileisiu būti sugaunama tavęs!

- Žuvyte, kodėl tu tokia pesimistiška ir išsigandusi? - paklausė krabas.

- Nesu nei pesimistė, nei išsigandusi, - atsakė Žuvytė. Aš kalbu apie viską, ką matau ir suprantu.

- Na, tada, - tarė krabas, - prašau, pasakyk man, kodėl galvoji, kad aš noriu tave sugauti?

- Nemėgink manęs apgauti! atsakė Žuvytė.

- Turi galvoje varlę? - paklausė krabas. Kokia tu vaikiška! Man nepatinka varlės; todėl aš jas medžioju. Ar žinai, kad jos galvoja, jog yra vieninteliai padarai pasaulyje ir kad joms labai pasisekė. Noriu, kad varlės suprastų, kas yra tikras pasaulio valdovas! Taigi nereikia bijoti, mano brangioji. Ateik čia. Nagi.

Kai krabas kalbėjo, jis ėjo atbulomis link Žuvytės. Jo eisena buvo tokia juokinga, kad Žuvytė negalėjo nesijuokti ir pasakė: Vargšelis! Tu net nemoki vaikščioti. Kaip tu išvis sužinojai, kas valdo pasaulį?

Žuvytė atsitraukė nuo krabo. Ant vandens krito šešėlis ir staiga stiprus smūgis įstūmė krabą į smėlį. Driežas taip juokėsi iš krabo išraiškos, kad jis paslydo ir vos nenukrito į vandenį.

Krabas negalėjo pakilti.

Žuvytė pamatė, kad jaunas piemuo stovi krante ir stebi žuvis bei krabus. Prie vandens prisitartino avių ir ožkų pulkas ir įkišo burnas į vandenį. Slėnis prisipildė „bee parasailed“ garsų.

Žuvytė laukė, kol avys ir ožkos atsigėrė vandens ir išėjo, tada pakalbino driežą: - Mielas drieže, aš esu juoda Žuvytė, kuri ketina ieškoti upelio galo. Manau, tu protingas, todėl norėčiau tavęs kai ko paklausti.

- Klausk ko tik nori.

- Sutiktos būtybės mane gasdino dėl pelikano, kardžuvės ir garnio. Ar tu ką nors žinai apie juos?

- Kardžuvės ir garnio, - sakė driežas, - šioje vietovėje nėra, ypač -kardžuvės, nes ji gyvena jūroje. Tačiau pelikaną gali sutikti plaukdama žemyn. Būk atsargi, kad jis tavęs neapgautų ir nepagautų savo maišeliu.

- Kokiu maišeliu?

- Po gerkle, - paaiškino driežas, - pelikanas turi maišelį, kuriame telpa daug vandens. Kartais jis žvejoja to nesuvokdamas ir tada nuryja žuvį tiesiai į skrandį. Bet jei pelikanas nėra alkanas, jis laiko žuvį maišelyje, kad vėliau suvalgytų.

Papildoma veikla

1. Klausimai ir atsakymai
2. Minčių žemėlapiai
3. Klausimų kortelės
4. Viktorinos (naudokite **Kahoot** arba **Mentimeter**)

7. Išvada

Interpretuokite meno kūrinį, remdamiesi tema.

Kodėl pasirinkome šį literatūros kūrinį:

Juoda žuvytė nori tyrinėti ne tik mažą upelį, kuris yra jos namai, bet ir kitus vandenis. Tačiau jos motina ir kaimynai ją atkalbinėja ir netgi juokiasi iš jos smalsumo ir noro pamatyti plačiuosius vandenis. Būtybės, su kuriomis ji bendrauja ir derasi bekeliaudama, priverčia ją atrasti svarbiausią gyvenimo vertybę: laisvę.

Ši istorija parodo, kad kai kurie žmonės nesupras jūsų nuoširdžių troškimų, kai kurie bandys jus sulaukyti ir verkšlens už nugaros, o kiti nuo jūsų nosisuks. Vieni jums padės, o kiti - kaišios pagalius į ratus. Tačiau toliau stenkitės siekti savo tikslų ir niekada nepasiduokite, nes nežinote, kada kažkas, ką padarysite dėl kito, pakeis jų gyvenimą ir turės įtakos ateities kartoms.

Temos apibendrinimas

Derybos yra bendravimo būdas, skirtas susitarti, kai jūs ir kita pusė turite arba neturite bendrų interesų.

Pirmoji derybų taisyklė yra ta, kad reikia mokėti bendrauti ir išgirsti abiejų pusių norus ir poreikius. Derybiniai įgūdžiai yra savybės, leidžiančios dviem ar daugiau šalių pasiekti kompromisą. Dažniausiai tai yra minkštieji įgūdžiai ir apima tokius gebėjimus kaip bendravimas, įtikinimas, planavimas, strategavimas ir bendradarbiavimas.

Taip pat svarbus derybų įgūdis yra gebėjimas daryti įtaką kitiems. Tai gali padėti jums įvardinti, kodėl jūsų siūlomas sprendimas yra naudingas visoms šalims, ir paskatinti kitus sutikti su jūsų požiūriu.

Pagrindiniai bendravimo įgūdžiai apima neverbalinių užuominų nustatymą ir savęs išreiškimą patraukliu būdu. Svarbu suprasti natūralią pokalbio eigą ir visada prašyti atsako.

Aktyvaus klausymo įgūdžiai taip pat yra labai svarbūs norint suprasti kitą pusę. Bendravimas yra išmokstamas įgūdis. Tačiau, nors dauguma žmonių gimsta turėdami fizinį gebėjimą kalbėti, ne visi gali gerai bendrauti, nebent jie labai stengiasi ugdyti tą įgūdį.

ŠACTINIĀI

<https://www.investopedia.com/terms/n/negotiation.asp>

<https://www.indeed.com/career-advice/resumes-cover-letters/communication-skills>

<https://www.watershedassociates.com/learning-center-item/negotiation-stages-introduction.html>

<https://uwaterloo.ca/centre-for-teaching-excellence/teaching-resources/teaching-tips/communicating-students/telling/effective-communication-barriers-and-strategies>

<https://dearauthor.com/book-reviews/review-little-black-fish-illustrated-bizhan-khodabandeh/>

<http://ioc.edu.my/images/demo/printedMaterial/OUMH1203.pdf>

<https://www.indeed.com/career-advice/career-development/negotiation-skills>

<https://www.youtube.com/watch?v=CvMgac4rrWU>

http://www.iranchamber.com/literature/sbehrangi/works/the_little_black_fish.php

Açılış!

Ar turite klausimų?

seydi.aktug@usak.edu.tr

ceyda.sert@usak.edu.tr

sirin.kocak@usak.edu.tr

CREDITS: This presentation template was created by **Slidesgo**, including icon by **Flaticon**, and infographics & images from **Freepik**

Please keep this slide for attribution